

Juče je održana tradicionalna međunarodna manifestacija „Svadba nekad i sad“, u parku dvorca Dunderski u Kulpinu

PETAR ĐUROVIĆ

Nazdravi domaćine, nek ti je veselje sa srećom, vikao je iz sveg glasa visoki čovek, od glave do pete odeven u nošnju centralne Srbije. Milan, kako mu je ime, nosi buklicu sa domaćom rakijom i njome nazdravlja radoznalim posefiocima, dok u drugoj ruci drži repliku stare kulture koju podiže visoko u vazduh, kao da će svakog časa da opali. Njegov prijatelj na ramenima nosi pečenog ovna i prati ga u stopu, igrajući uz glasnu muziku dragačevskih trubača.

U ogromnom dvorištu dvorca Dunderski juče se sve sijalo od šarenila narodnih nošnji. Dok se s jedne strane dvorišta orilo „Oj Moravo“, na drugoj strani su se nadsviravali gajdaši i tamburaši. Vesela atmosfera uobičajena je za treću po redu manifestaciju „Svadba – nekad i sad“ održanu u romantičnoj atmosferi velelepnog imanja.

Devojke i mladići, odeveni u slovačke, rumunske, srpske, bugarske i mađarske narodne nošnje, defilovali su dvorištem u pratnji iskusnih orkestara.

– Prelepo je, iako sam po prvi put ovde. Sviđa mi se što se sve melodije, igre i pesme utapaju jedna u drugu, kao što se i ovi ljudi ovde lepo slažu – kaže Gordana iz Šapca, dok svojim fotoaparatom slika male domaćice, Svetlanu i Marinu iz Kulpina, koje u slovačkoj svečanoj nošnji

dočekuju goste na kapiji.

Na samo par koraka od Gordane prolazi povorka kulturno-umetničkih društava iz raznih delova Srbije, koji svojom muzikom, igrama, pesmama i nošnjom prikazuju kako se nekad išlo na svadbu. Stazom se, uz zvuke tamburica i pesmu, lagano kako Lalama i dolikuje, probijaju učesnici iz Naradina. Na Ljiljani Kunić je košulja koju je sama vezla, kao i prsluk i haljina. Sve je to deo sremske svečane nošnje koju ona najčešće ukrašava motivima vinove loze i grozda, jer oni simbolizuju njen fruškogorski kraj.

Masa se tiska uz okolne prodavce, koji na svojim štandovima nude med, rakiju, ručno pravljenе delove

narodnih nošnji, ali i posude, svadbene darove. Miodrag Lazić iz Žagubice, obučen kao pastir sa Homoljskih planina, nudi gostima da probaju „pastirsku rakiju“ s oboda Homolja.

– Probaj, sine, dobra je za svaki dan, i kao piće i kao lek – objašnjava on mladiću koji je prineo čašicu nosu, pre nego je naiskap popio.

Venčanje u crnom

Svetluša i Dušan iz Lalića bili su atipični „mladenci“ s obzirom na to da su bili odeveni u crno. Kako su objasnili, slovačka narodna nošnja koju nose je crne boje, jer oni, kao mlada i mladoženja „žale“ za svojom mladošću, odnosno devojačkim i momačkim danima.

Pucnji iz kubure su nekad bili sastavni deo svadbenog veselja

Vratolomni ples Nataše i Miloša FOTOGRAFIJE: Z. ŠAFAR

Svadbeni običaji iz svih krajeva Srbije

Ovako se nekad išlo u svatove

narodnih nošnji, ali i posuđe, svadbene darove. Miodrag Lazić iz Žagubice, obučen kao pastir sa Homoljskih planina, nudi gostima da probaju „pastirsku rakiju“ s oboda Homolja.

– Probaj, sine, dobra je za svaki dan, i kao piće i kao lek – objašnjava on mladiću koji je prineo čašicu nosu, pre nego je naskap popio.

Ispred ulaza u banket salu, pažnju posetilaca okupirao je mladi par koji vratolomno pleše u pratnji violine, gitare, kontrabasa i harmonike. Njegova crvena svilenkasta košulja, crn prsluk, šešir i čizme sastavni su deo mladoženjine odeće, dok mladu krase šarena marama, zlatne đinđuve i jaka šminka. Nataša i Miloš

su članovi umetničkog ansambla „Čivija“ iz Šapca, a na festival „Svadba – nekad i sad“ su došli da bi pokazali ljudima kako izgleda svadbeno veselje kod Roma čergara.

– Romi su lutalice. Mešali su se sa svima na ovom prostoru, pa njihova vesela muzika u sebi nosi deo svakog od tih naroda. Tamo

gde bi čerga stala, tu bi bila svadba. Pa smo i mi ovde stali i odmah zaigrali i zapevali – kaže nam Nataša.

U drugom delu dvorišta, za vožnju pripremaju stari uglancani fijaker. Čovek koji je doveo dva konja iz ergele i upregao ih, iznenada se popeo na njihova leđa, izazvavši čuđenje publike.

– Vidi tata, vidi! Onaj čika jaše dva konja – vikao je mališan svom ocu, ne skidajući pogled sa Stipana Kampela, čoveka na konjima.

Stipan je iz Bača i kaže da su se u njegovo vreme odvažniji momci peli na konje i tako stojeći držali zdravice i pevali.

– Odrasli smo s konjima, pa mene i prijatelje nije strah da izvodimo ovo. Jedino što mi je malo teže da se popnem na njih. Ostario sam – kaže Stipan.

Posetioci ove manifestacije su mogli da uživaju i u ukusnim svadbenim tortama koje su napravile žene iz Udruženja žena Kulpina, kao i u izboru za „najlepšu mladu“, izložbi svadbene odeće kroz istoriju i modnoj reviji venčanica.

Nekad su se držale zdravice na konjima: Stipan Kempel